

בעזרת השם יתברך

קונטרס

לשון קדשו

דברות קודש של כ"ק מרן אדמו"ר רבן של ישראל

רבינו יואל טייטלבוים זללה"ה

אבדק"ק סאטמאר יע"א

וגאב"ד עיר"ק ירושלים תובב"א

דרוש בדברי הזוה"ק

ליישוב קושית הרמ"א על הבית יוסף

מתוך דברי רבינו ס"ג פרשת וישלח תשכ"ח,

וממה שהוסיף למחרתו

במסיבה שהתקיימה ביום א' וישב תשכ"ח

נעתקו בלשון אידיש

בהוספת ביאורים והערות

להבנת הענין

ל"ג בעומר תש"פ לפ"ק

KolSatmar.com

לשון קדשו

(10 מינוט) זייער קלאר

יצא לאור ע"י

מערכת לשון קדשו

מאנטריאל קאנאדא - 1-514-585-3040

צענטראלע נומער:

929-522-1515

ענגלאנד 0330-350-3110

קאנאדא 438-797-0770

ארץ ישראל 072-3275205

צו הערן די רעקארדינג: דרוק #1, דערנאך קונטרס נומער 902

איר קענט אויך לאזן הודעות הערות ותיקונים, און מנדב זיין

מען קען אויך הערן די רעקארדינגס:

דרוקט נומער 9-6-1

ארץ ישראל 072-3333419

ניו יארק 718-298-4641

(דרוש בדברי הזוה"ק # 828.9-1-16)

• זכות הגליון נתנדב •

לכבוד התנא האלקי רבן שמעון בר יוחאי

ולע"נ מרן רביה"ק יואל בן חנני' יו"ט זי"ע

לזכות הנדבן

הר"ר יחיאל מיכל בן דינה רחל הכהן הערמאן הי"ו

ולע"נ אביו הרה"ח ר' אליעזר אבא ב"ר חיים הכהן ז"ל

אמו דינה רחל ב"ר עוזר הכהן ע"ה

KolSatmar.com

א

מתוך ס"ג וישלח תשכ"ח

דרך אגב, איך האָב אַזוי אינזין געהאַט, ס'שטייט אין בית יוסף^א אין סימן ס"ה (ביוורה דעה) דאָרט ביי די [דיני] גידים, ברענגט ער די פלוגתא (פסחים כב.), ס'איז אַ פלוגתא רבי שמעון בן יוחאי מיט רבי יהודה, צי "גיד הנשה" איז אסור 'בהנאה', צי ס'איז מותר בהנאה. רבי שמעון בן יוחאי זאָגט אסור בהנאה, און רבי יהודה זאָגט מותר בהנאה. און להלכה בלייבט, לעולם בלייבט דאָך די הלכה [כפי הכלל, כן] רבי שמעון ורבי יהודה הלכה כרבי יהודה.

נאָך איז דאָרטן דאָ פלוגתות אמוראים, חזקיה ורבי אבהו איז אויך אַ פלוגתא [דכתיב "לא יאכלו" בני ישראל את גיד הנשה, דלחזקיה אסור רק באכילה, ולרבי אבהו אף בהנאה].
על כל פנים אין די פוסקים איז דאָ דיעות שונות, אַסאך זאָגן גיד הנשה איז מותר בהנאה, און אַסאך זאָגן ס'איז אסור בהנאה.

[און] דער בית יוסף פירט אויס, ברענגט ער אַסאך פוסקים זאָגן מותר בהנאה, פונדעסטוועגן זאָגט ער, מחמת ווייל ס'שטייט אין זוהר (וישלח קע:) אַז ס'איז אסור בהנאה, איז נכון לזיהר.

ב

זאָגט דער דרכי משה^ב, ואיני מבין דבריו. [דהלא] דער זוה"ק איז דאָך רבי שמעון בן יוחאי, און דאָס זעט מען דאָך אין די גמרא אויכעט אַז רבי שמעון בן יוחאי לערנט ס'איז אסור בהנאה, על זה אנו דנין, און די הלכה בלייבט דאָך אַבער אַזוי ווי רבי יהודה, נו וואָס ברענגסטו מיר אַ ראיה פונעם זוהר, מ'ווייסט דאָך [מהגמרא] וואָס רבי שמעון זאָגט, קענסט דאָך ברענגען פון די גמרא רבי שמעון בן יוחאי, מ'ווייסט דאָך רבי שמעון בן יוחאי זאָגט אַזוי, [אבער] דער גאַנצער פלפול און דער קוטב גייט דאָך אויף דעם אַז די הלכה בלייבט נישט אַזוי, נו וואָס ברענגסטו אַ ראיה פונעם זוהר, אַזוי פרעגט דער דרכי משה פרעגט אים האַרב, [וכתב] ואיני מבין דבריו.

ג

האָב איך אַזוי אינזין געהאַט, איך מיינ אַזוי.
די גמרא זאָגט אין שבת דף ל"ג^ג, ווען רבי שמעון בן יוחאי איז געווען אין די מערה, און ער איז אַרויסגעקומען פון די מערה, [יצא לקראתו חותנו רבי פנחס בן יאיר

^א בבית יוסף (יו"ד סימן סה): ופלוגתא דתנאי היא דתנאי (פסחים כב.) גיד הנשה מותר בהנאה דברי רבי יהודה, ורבי שמעון אסור, ורבי יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה (עירובין מו:). ובפרק ב' דפסחים (כב.) פריך לרבי אבהו דאמר לא יאכלו איסור הנאה משמע, והרי גיד הנשה דרחמנא אמר על פן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (וישלח לב, לג), ותנן שולח אדם לנכרי ירך שגיד הנשה בתוכה וכו'. ולכאורה נראה דהלכה בחזקיה דאמר לא יאכלו דוקא איסור אכילה משמע, וכו', וכן ראיתי באשכנזי שמזכירים גיד הנשה לגוים וכו' ונראה שמותר בהנאה עכ"ל. ... וכתב הרשב"א יש מרבתי שאמרו שהגיד אסור בהנאה, ויש מרבתי מתירין אותו, וכן נראה וכן נהגו עכ"ל. ומיהו בספר הזוהר פרשת וישלח (עח.) נראה שהגיד אסור בהנאה, ולכן טוב לזיהר.

^ב בדרכי משה (אות יב): ואיני מבין דבריו, כי שמעתי כי בעל ספר הזוהר הוא סתם רבי שמעון המוזכר בתלמוד, שהוא רבי שמעון בן יוחאי, והוא פליג בתלמוד דידן עם רבי יהודה דמתיר בהנאה, ורבי יהודה ורבי שמעון הלכה כרבי יהודה כמו שכתבו הפוסקים, ואם כן אין ראיה מספר הזוהר לענין הלכתא, כן נראה לי. וכן כתב בית יוסף בעצמו בספרו אורח חיים סימן כ"ה.

^ג בגמרא שבת (לג:): יתבי רבי יהודה, ורבי יוסי, ורבי שמעון, ויתבי יהודה בן גרים גבייהו. פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו, תקנו שְׁוָקִים, תקנו גְּשָׁרִים, תקנו מִחְצָאוֹת, רבי יוסי שתק, נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר, כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן וכו', הלך יהודה בן גרים וסיפר דבריהם, ונשמעו למלכות. אמרו, יהודה שעילה יתעלה, יוסי ששתק יגלה לא צדק, שמעון שגינה יהרג. אול הוא ובריה

והכניסו למרחץ], רבי פינחס בן יאיר איז געווען אין מרחץ, האָט ער אים געזען די פֿילי [=סדקים] וואָס ער האָט אין גוף [מחמת שישב בהחול י"ג שנה].

האָט ער [רבי פינחס בן יאיר] געזאָגט: **אוי לי שְׂרָאִיתִיךָ כִּפֶּךָ!**

האָט ער [רבי שמעון בן יוחאי] אים געענטפערט: **אַשְׁרִיךָ שְׂרָאִיתִי** אַז דו זעסט מיך **כִּפֶּךָ!** וואָרן אלמלא ווען נישט דעס וואָס ער איז געווען אין די מערה, לא נמצא בי, העסטו נישט געטראַפֿן אין מיר דעס, העט נישט געווען דעס וואָס דו טרעפסט היצטערט [אין מיר, חכמת התורה שניתוסף לין].

זאָגט די גמרא, והראיה, ווייל פריער [קודם שהיה במערה], אַז רבי שמעון בן יוחאי האָט געפרעגט אַ קשיא, האָט רבי פינחס בן יאיר אים געענטפערט צוועלף תירוצים, תְּרִיסֵר פִּירוּקִי. און 'נאָך די מערה', איז געווען פונקט פאַרקערט, רבי פינחס בן יאיר האָט געפרעגט אַ קשיא, האָט ער [רבי שמעון] אים געזאָגט עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע פִּירוּקִי. אַזוי איז עס געוואָקסן [כחוה בתורה].

ד

ברענגט צו דאָרטן דער מהרש"א (בחיודשי אגדות ד"ה א"ל בני) וואָס די גמרא זאָגט אין סוכה (מח): **רבי שמעון בן יוחאי האָט געזאָגט ראיתי בני עליה והם מועטים, ואם שנים הם, אָנִי וּבְנִי**, [ומסיק שם דהיינו דעיילי בלא בר].

אין ירושלמי (ע"י ברכות פ"ט ה"ב, ובראשית רבה לה, ב) שטייט נאָך מער, ואם חד הוא אנא הוא, ער איז געוואָרן אַ חַד בְּדָא 'נאָך די מערה'. און 'פאַר די מערה' זעט אויס האָט ער געהאַלטן אַז רבי פינחס בן יאיר איז געווען העכער.

ה

ממילא [על רבי שמעון] פון 'פאַר די מערה' ביז 'נאָך די מערה', איז נישט קיין ראה [מזה לזה].

די מירות פון די משנה קען זיין פון 'פריער', און די כללים [אז בפלוגתא] רבי יהודה ורבי שמעון איז נישט די הלכה ווי רבי שמעון, איז אַלץ פון 'פאַר די מערה'. [ולכן] זאָגט אַבער דער בית יוסף, אַז ס'שטייט אין "זוהר", דער זוהר הקדוש איז דאָך שוין געווען 'דערנאָכדעם', איבערדעם דאָרף מען לִזְהַר, דאָרף מען 'דאָך' נזהר זיין, ווייל דעמאָלט איז אַנדערש.

קאָן גאָר זיין אויף דער בחינה קען גאָר זיין איז גאָר אַנדערש, איז נישטאָ קיין פלוגתא, ממילא איז דאָס נישט אַזאָ קשיא [על הבית יוסף מה שבנה דבריו] אויפן זוהר, וואָס ער [הדרכי משה] זאָגט ואיני מבין [דבריו].

טָשׁוּ [=הטמינו עצמם] בן מדרשא וכו'. כי תקיף גזירתא וכו' צולו טָשׁוּ במערתא, איתרחיש ניסא איברי להו חֲרוּבָא וְיַעֲנֵא דְמִיָּא. והוּו משלחי מנייהו, והוּו יתבי עד צואריהו בחלא, כולי יומא גרסי, בעידן צלויי לבשו מיכסו ומצלו, והדר משלחי מנייהו כי היכי דלא ליבלו. איתבו תריסר שני במערתא. אתא אליהו וקם אפיתחא דמערתא, אמר, מאן לודעיה לבר יוחי דמית קיסר ובטיל גזרתיה, נפקו. חזו אינשי דקא כרבי זורעי, אמר, מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה, כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם, להחריב עולמי יצאתם, חזירו למערכתכם, הדור אזול. איתבו תריסר ירחי שתא, אמרי, משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חודש. יצתה בת קול ואמרה, צאו ממערכתכם, נפקו, כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר, הוה מסי רבי שמעון. אמר לו, בני, די לעולם אני ואחא וכו'. שמע רבי פנחס בן יאיר חתניה, ונפק לאפיה, עייליה לבי בניא [=מרחץ], הוה קא אריך ליה לבישריה, חזי דהוה ביה פִּילִי בגופיה, הוה קא כְּכִי, וקא נתרו דמעת עיניה וקמצוחא ליה. אמר לו, אוי לי שראיתך בכך. אמר לו, אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך, לא מצאת בי כך. דמעיקרא כי הוה מקשי רבי שמעון בן יוחי קושיא, הוה מפרק ליה רבי פנחס בן יאיר תריסר פירוקי, לסוף כי הוה מקשי רבי פנחס בן יאיר קושיא, הוה מפרק ליה רבי שמעון בן יוחי עשרין וארבעה פירוקי.

1

מתוך דרוש א' וישב תשב"ח

ס'איז א פלא, איך האָב אַזוי מתבונן געווען, איך האָב שוין דעם שבת (וישלח) גערעדט דערפון, כ'האָב עס אפשר נישט אַזוי גוט אַרויסגעזאָגט.

2

ס'שטייט אין זוהר הקדוש (וישלח קע:) [על הפסוק] **עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת גִּיד הַנֶּפֶשׁ**, זאָגט דער זוהר הקדוש¹, א מענטש האָט רמ"ח איברים ושס"ה גידים, אויף יעדן אבר איז ממונה א שר, אויף יעדן גיד איז ממונה א שר, [ועל] גיד הנשה איז ממונה דער ס"מ. אַזוי זאָגט דער זוהר הקדוש. איבערדעם זאָגט ער איז ער אסור בהנאה.

און דאָרט האָט ער אים געפאָקט [ליעקב], ווייל ס'איז זיין פלאַץ, ער האָט נישט געקאָנט ציטרעטן צו יעקב אבינו, נאָר ביי די גיד הנשה [ווייל] דאָס איז זיין פלאַץ, אַזוי זאָגט דער זוהר הקדוש, איבערדעם איז עס אסור בהנאה.

ח

און [הזוהר] גייט דערנאָך ווייטער, [אז מיט] דעם האָט ער צוגענומען דעם כח פון אַלע נביאים, אויסער משה רבינו, אַזוי זאָגט ער ווייטער, און דערנאָך גייט ער ווייטער **וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוּ**, שטייט דאָ אויפ'ן אָרט אין זוהר הקדוש, בתמכין דאורייתא. זיי זאָגן דעם פֿשֿט דאָרט (בניצוצי אורות), אז אַזוי ווי די זרועות זענען מחזיק דעם גאַנצן גוף, אַזוי ווערט אָנגערופן ירכו ווערט אָנגערופן תמכין דאורייתא. ער האָט אָפּגעשוואַכט דעם כח, אז מ'וועט נישט גענוג תומך זיין דעם כח התורה.

ט

גיט ער א זאָג אינדערמיט [דער זוהר], ס'איז עפעס נישט צו פאַרשטיין אָפּאָר ווערטער, זאָגט ער אז מ'איז נישט מחזיק דעם כח התורה [על ידי בני ישראל], כאַפּט 'ער' [השטן] זיך אַרויף און ער איז עס מחזיק, אַזוי גיט ער אַ זאָג, **לְקַיֵּמָה וּלְאַתְתָּקָפָא**, איז ער עס מסמכא, שטארקט ער עס, אַזוי גיט ער א זאָג.

י

זעט מען דאָ אַן אַנדערע זאָך, מ'האָט נישט מורא ס'וועט פאָלן [קיום התורה, נאר] מ'האָט מורא אז דער ס"מ וועט עס מחזיק זיין. אַזוי זעט מען דאָ אין זוהר הקדוש.

יא

[וביאור הענין הוא על פי וואס] איך האָב שוין דאָס לאַנג געזאָגט², ס'שטייט (בראשית רבה מב, ג. ועוד) **אָחֹז** [מלך יהודה] האָט געוואָלט מבטל זיין די ישיבות, איבערדעם הייסט ער "אחוז", ווייל ער האָט "אָנגעכאַפּט" די ישיבות.

האָב איך געזאָגט [דלכאורה קשה], אייביג איז א כלל, אז מ'ווייל א זאָך מחזיק זיין האָט מען עס 'אָנגעכאַפּט', און אז מ'ווייל עס מבטל זיין איז מען עס מבטל, [און מ'כאַפּט עס 'נישט' אן. וכאן מצינו], ער זאָגט [במדרש] ער האָט עס געוואָלט מבטל זיין, און ער זאָגט ער האָט עס אָנגעכאַפּט.

¹ דברי הזוהר הקדוש נעתקו בסוף הקונטרס.

² במסיבה א' בהעלותך תש"כ עבור החזקת מוסדות יטב לב בארץ הקודש.

יב

האָב איך שוין לאַנג געזאָגט דאָס, [דביאור הענין] זעט אויס אַזוי. [כי ידע אחז, כי באם] ער וועט גיין מבטל זיין פשוט די תלמוד תורות, מיט די ישיבות, ווער העט אים [ווען] געהערט. ס'איז דאָך געווען, ס'איז דאָך געווען אַן אַנדערער דור געווען. [ולכן] האָט ער געזאָגט ניין, איך וויל עס "מחזיק" זיין, און אז 'ער' וועט עס אויסהאַלטן, ווייסט ער שוין וואָס ס'וועט ווערן, כאַפט שוין עס אָן די סטרא אחרא, קומט שוין [דער ביטול] התלמוד תורות].

יג

זעט מען דאָ אין זוהר הקדוש זעט מען דאָס לשון אַזוי, סְמִכִּין דְּאוֹרֵי־תָא, און דאָס איז דער חיזוק, דאָס איז דער כח פון די קְדוּשָׁה, אז אידן וואָס זענען מאמינים אין הקב"ה און האַלטן די תורה הקדושה, אז "זיין" זענען מחזיק דעם כח התורה, דאָס איז דער גאַנצער יסוד, [כדי] 'זיין' [הסטרא אחרא] זאָלן זיך נישט אַרויפכאַפן.

יד

אַקוראַט [=ממש פונקטליך די זעלבע, יש לבאר בדברי הבית יוסף], איך האָב דאָס ערווענט דערפון [ביי שלש סעודות קצת מזה].

דער בית יוסף אין סימן ס"ה, ברענגט ער די שיטות [בענין גיד הנשה], ס'איז א פלוגתא אין די גמרא (פסחים כב.) רבי יהודה מיט רבי שמעון. ר' שמעון זאָגט גיד הנשה איז אסור בהנאה, און ר' יהודה זאָגט ס'איז מותר. דערנאָך ברענגט די גמרא גאַנצע פלפולים דערנאָך, אז ס'איז גיווענדט אין די פלוגתא פון חזקי' און רבי אבהו, צי לא יאכל איז איסור 'אכילה' אָדער איסור 'הנאה'.

און ער קומט אויס, לויט די פוסקים קומט אויס דער בית יוסף [אז] לשיטת ההלכה אז גיד הנשה איז מותר בהנאה, נאָר זאָגט ער, אין זוהר איז משמע אז ס'איז אסור, על כן יש לזהר.

זאָגט דער דרכי משה, ואיני מבין דבריו, איך פאַרשטיי נישט, ער זאָגט [הבית יוסף כ'] ס'שטייט אין זוהר, [והלא] דער זוהר איז דאָך ר' שמעון בן יוחאי, און ר' שמעון בן יוחאי שטייט דאָך אין די משנה אז ער לערנט ס'איז אסור בהנאה, [והלא] על זה אנו דנין, ס'איז מחולק ר' יהודה מיט ר' שמעון, און מ'פּסָקִינט דאָך נישט אַזוי דאָ ווי ר' שמעון, נו וואָס זאָגסטו מיר אז ס'שטייט אין זוהר.

טו

האָב איך געזאָגט ביי שלש סעודות, האָב איך געקלערט אפשר, ווייל די גמרא זאָגט אז ווען ער [רבי שמעון] איז אַרויסגעקומען פון די מערה, רבי פינחס בן יאיר האָט אים געזאָגט אוי לי שראיתך בכך, ס'איז דאָרט אויף עהם פילי געווען [סדקים ובקעים בבשרו], על ידיו וואָס ער איז געווען אָפּגעפּלאָגט אין די מערה. האָט ער אים געענטפערט אשריך אז דו האָסט מיך אַזוי געזעהן, וואָרן פריער האָסטו דאָס נישט געטראָפּן אין מיר וואָס היצט. פריער אז ר' שמעון בן יוחאי האָט געפרעגט א קשיא, האָט ר' פינחס בן יאיר געענטפערט צוועלף תירוצים, תריסר פירוקי, און 'נאָך די מערה' איז געווען פונקט פאַרקערט, ווען רבי פינחס בן יאיר האָט עפּעס געפרעגט, האָט ער [רבי שמעון] געענטפערט עשרין וארבע פירוקי.

דאָס קען זיין, די משנה, די הלכות, איז דאָך געווען איידער ער איז געווען אין די

מערה, קאָן זיין, דער בית יוסף זאָגט אָבער, איבערדעם זאָגט ער ס'שטייט אָבער אין "זוהר", דער זוהר איז שוין געווען דערנאָך וואו ער איז געווען אין די מערה, איז דאָס שטאַרקער, איבערדעם פאַררופט ער זיך [על דברי זוהר יתיר].
אַזוי האָב איך געזאָגט ביי שלש סעודות.

טז

נאָר וואָס דען [לדרכינו עתה] זעט אויס נאָך אַנדערשט אויך [בביאור דברי הבית יוסף], ער מיינט, דאָס איז א פלוגתא [בגמרא] צי ס'איז 'בעצם' דאָ דערויף אָן איסור. [אמנם] אין זוהר הקדוש שטייט אָבער א "טעם", ווייל דער ס"מ איז דער בעל הבית.
"דאָס" מיינט ער [בבית יוסף], לויט ווי ס'שטייט אין זוהר, דאָרף מען זוהר זיין, [כי ליהנות מדבר שמקורו משם], אפילו ס'איז נישט 'בעצם' קיין איסור, ס'איז גאָר בדרך היתר, [אבער] מַה בְּצַע [מה ממון נתהני לנא] אז ס'קומט אָבער פונעם ס"מ, אז דער ס"מ איז [דערויף] בעל הבית.
אויף דעם חפץ וואָס דער ס"מ איז בעל הבית, דעם איז געפערליך פאַרן נפש, און פאַר אַלדינגס.

יז

דאָס קאָן זיין מיינט דער בית יוסף, לויט פון די גמרא [און] פון די הלכה, איז א פלוגתא צי ס'איז דאָ 'בעצם' אָן איסור אויף די גיד הנשה, [נן] גוט, די הלכה איז אז בעצם האָט עס די תורה הקדושה נישט גע'אַסר'ט. אז מ'קוקט אָבער ווער דער בעל הבית איז [יש לזוהר מזה], דאָס מיינט ער [מה שכתב] לויט ווי ס'שטייט אין זוהר [יש לזוהר].

יח

דאָס קאָן זיין, מיט דעם איז טאַקע פאַרענטפערט [אויך וואס] ער זאָגט בזוהר "משמע" דאסור, [לכאורה] אין זוהר 'שטייט דאָך אַרויס' אז ס'איז אסור, פאַר וואָס נאָר "משמע".
[נאר] דאָס קאָן זיין מיינט ער, דעם וואָס 'שטייט אַרויס', קאָן זיין ס'איז וועגן דער הלכה, [און להלכה] דאָס שטייט דאָך שוין, האָט מען דאָך אָפגע'פסק'ט [להיתר]. אָבער 'אז מ'קוקט אָבער אַריין' אין זוהר הקדוש [וואס] דער טעם איז, ווייל ווער דער בעל הבית איז, 'זעט עפעס אויס' אז מ'דאָרף זוהר זיין.
[כי] אפילו ווען ס'איז מותר, אפילו ווען ס'גייט בדרך היתר, אז דער ס"מ איז דער בעל הבית, דעם איז שוין נישט גוט.

יט

איבערדעם גיט ער דאָס א מיש [צוזאם], דער זוהר הקדוש שטעלט דאָס צוזאַם מיטן תמכי דאורייתא.
[ווייל] תמכי דאורייתא, אפילו מ'האָרעוועט פאַר תורה, דאָרף מען קוקן פון וואו קומט די החזקה, [ובנוסף] צו דער תורה און צו דער קדושה דאָרף מען קוקן פון וואו די החזקה קומט.
דאָרף מען האָבן גרויס זהירות, אַזוי ווי מ'זעט טאַקע בעווננו הרבים מ'ווערט געכאַפט.

העתק דברי זוהר הקדוש (וישלח קע:)

על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה וגו' כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה. דאפילו בהנאה אסיר, ואפילו ליהביה לכלבא. ואמאי אקרי גיד "הנשה", כלומר גיד דאיהו "מנשיא" לבני נשא מפולחנא דמאריהון, ותמן הוא יצר הרע רביע. כיון דאתדבק עם יעקב, לא אשבח אתר דיכיל לאתנפרא עליה דיעקב, בגין דכל שייפי גופא סייעי ליעקב, וכלהו הו' תקפין ולא הו' בהון חולשא, מה עבר, ונגע בכף ירכו בגיד הנשה, בזיגיה, ביצר הרע דאיהו זיגיה ואתריה, ומתמן אתי יצר הרע על בני נשא. ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה וכו'.

בגין דאית כבר נש רמ"ח שייפין לקבל רמ"ח פקודין דאורייתא דאינון למעבר אתיהבו, ולקבל רמ"ח מלאכין דאתלבשת בהון שכינתא, ושפא דלהון בשפא דמאריהון. ואית כבר נש שם"ה גידין, ולקבלהון שם"ה פקודין דלאו אינון אתיהבו למעבר, ולקבל שם"ה יומי שתא, והא תשעה באב חד מנהון דאיהו לקבל ס"מ דאיהו חד מאינון שם"ה מלאכין (נ"א יומין), ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, "את", לאסגא תשעה באב דלא אכלין ביה ולא שתי. ובגין כך הו' קודשא בריך הוא בלא וגרמו בהון רמו ליעקב, ויאבק איש עמו, בכל יומי שתא וכל שייפין דיעקב, ולא אשבח בר ההוא גיד הנשה, מיד תש חיליה דיעקב, וביומי שתא אשבח יום תשעה באב דביה אתתקף ואתגור דינא עלנא ואתחבר בי מקדשא, וכל מאן דאכיל בתשעה באב כאלו אכיל גיד הנשה. רבי חייא אמר, אלמלא לא אתחלש חילא דא דיעקב, אתקיים יעקב לגביה ואתבר חילא דעשו לשלא ותתא וכו'.

תא חזי, דהא כתיב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. מה בין משה לשאר נביאי עלמא. משה אסתכל באספקלריא דנהרא, שאר נביאי לא הוו מסתכלי אלא באספקלריא דלא נהרא. משה הו' שמע וקאים על רגליו, וחיליה אתתקף, והו' דע מלה על בוריה, כמה דכתיב ומראה ולא בחידות. שאר נביאי הוו נפלי על אנפיהו ואתחלש חילא דלהון ולא הוו יכלי לקיימא על בוריה דמלה. מאן גרם לון דא, בגין דכתיב כי נגע בכף ירך יעקב והוא צולע על ירכו וכו'. ועל דא כל שאר נביאי אתחלש תוקפיהו ולא הוו יכלין לאתקיימא לקבלא מלה על בוריה כדקא יאות, מאי מעמא, בגין כי נגע בכף ירך יעקב בגין הנשה, דנסיב ושאיב כל חילא דירכא, ועל דא אתבר חילא דירכא ואשתאר צולע על ירכו. דהא כל נביאין דעלמא לא יכילו לאדבקא ולקיימא ביה.

תא חזי, נביאין בלהו בר משה לא קיימו בתוקפיהו כדקא חזי. ומאן דלעי באורייתא ולית מאן דסמך ליה, ולא אשתבח מאן דאטיל מלא לכיסיה לאתתקפא, על דא אורייתא קא משתבחא בכל דרא ודרא, ואתחלש תוקפא דאורייתא כל יומא ויומא, בגין דלית לון לאינון דלעאן בה על מה דסמכין, ומלכו חייבא אתתקף בכל יומא ויומא. תא חזי, כמה גרים חובא דא, ובגין דלית (לון) מאן דאסמך לאורייתא כדקא יאות, אינון 'סמכין' חלשין, וגרמין לאתתקפא לכהו דלית ליה שוקין ורגלן לקיימא עלייהו.

פתח ואמר, ויאמר ה' אלקים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מפל הבהמה וגו' על גחונך תלך. מאי על גחונך תלך. דאתברו סמכין דיליה וקציצו רגליו. ולית ליה על מה דקאים. בר ישראל לא בעאן לסמכא ליה לאורייתא, אינון ותיבין ליה סמכין ושוקין, לקיימא ולאתתקפא בהו.

תא חזי, כמה עקימו וחכימו אתחכם בהווא ליליא והווא דרכיב נחש לקבליה דיעקב, דהא איהו הו' דע דכתיב הקול קול יעקב והידים ידי עשו, ואי פסיק קלא דיעקב בדין והידים ידי עשו. בגין כך אסתכל לכל סטרין לאבאשא ליה ליעקב ולאפסקא קליה, וחמא ליה תקיף בכלא, דרועין מסמרא דא ומסמרא דא דאינון תקפין גופא דאתתקף בינייהו, וחמא תוקפא דאורייתא ואתתקף בכלא, בדין ודרא כי לא יכול לו. מה עבר, מיד ונגע בכף ירכו, דאתחכם לקבליה. אמר כיון דאתברו סמכין דאורייתא, מיד אורייתא לא אתתקף. ובדין יתקיים מה דאמר אבותהון, הקול קול יעקב והידים ידי עשו. והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך. ובדא אתחכם לקבליה דיעקב, דהא בגין דיתבר חילא דאורייתא אזיל ואתתקף עשו. וכד חמא דלא יכיל לה לאורייתא, בדין חליש תוקפא דאינון דסמכין לה, וכד לא ישתבח מאן דסמך לאורייתא, בדין לא יהא קול קול יעקב ויהו דים ידי עשו.

